

ELŐSZÓ

A nyelvész doktoranduszok konferenciasorozatának tizedik, jubileumi eseményéhez jutottunk el 2006 őszén. Ez az évenként megrendezett összejövetel azzal a céllal jött létre, hogy legyen egy olyan alkalom, amely a nyelvtudomány minden részterületén működő fiatal kutatókat, pontosabban a kutatói tanulmányaikat még be nem fejezett doktori diákokat hívja fel eredményeik bemutatására. Célunk kettős szándékot valósított meg: egyrészt a szakma már „papírral rendelkező” művelőinek, nekünk oktatóknak, kutatóknak bemutatja, hol mivel foglalkoznak (és milyen eredményességgel), másrészt maguknak a kutatói pályájuk kezdetén tartó doktoranduszoknak is lehetővé teszi, hogy egymás témáit, módszereit, gondolkodását megismerve, valamint a kérdéseket, kritikákat megválaszolva maguk is tanuljanak és tájékozódjanak a nyelvészet korántsem sivár területén. Arról nem is beszélve, hogy egymást is megismerhetik és ez a kapcsolatépítés éppolyan fontos lehet egy kutató későbbi pályáján, mint a kutatás végeredmékei, a publikációk.

Tíz év alatt nemcsak a kezdeti négy hazai nyelvészdoktorképző intézményből lett nyolc (és akkor nem számoljuk hozzá a már rendszeresen résztvevő határon túli hallgatókat), de a létszámok és kutatott témák is zavarbaejtő változatosságot mutatnak. Nem lehet hát csodálkozni, hogy konferenciasorozatunknak létrejött egy „kistestvére”, az Országos Alkalmazott Nyelvészeti Doktorandusz Konferenciák sorozata, amelyet 2007 februárjában „bocsátottak vízre”, és ugyanúgy évenként azonos időpontban tartják, ahogy a mi konferenciánkat november végére, december elejére rögzítettük, lényegében a Magyar Tudomány Ünnepeinek hónapjához kötvé azt.

Bár a szervezési szempontból (vagyis az eszközök, a sokszorosító-, vetítő- és számítógépek közelsége miatt) sokkal vonzóbb bölcsészkar konferencia-terem, főleg az épületen belüli elhelyezése következtében sajnos nem váltotta be reményeinket, a SZTE BTK Tudományos Bizottsága és a kar dékánja, Almási Tibor által nyújtott támogatásért hálásak vagyunk. A Nyelvész Doktoranduszok 10. Országos Konferenciája tehát visszatért hagyományos helyszínére, a Szegedi Akadémiai Bizottságnak a Dóm mögötti klasszicista épületébe, amely lehetőségért ez úton mondunk köszönetet Telegdi Gyula akadémikusnak, a SZAB elnökének.

A Németh T. Enikő által különböző intézményekből felkért nyolc doktori szintű oktató a beadott 49 absztraktból 31 előadást tartott meghívhatónak, és ez megfelel az eddigi gyakorlat nagyjából 2/3-os arányának. Természetesen a bírálók egyike sem kapta meg a saját intézményéből jelentkezők anyagát. Az elhangzott előadásokat a konferencián jelenlévő oktatók abból a szempontból minősítették, hogy mennyire tartalmazott érdekes újdonságot az ott bemutatott téma, az alkalmazott módszerek és az eredmények mennyire lehetnek írott formában is érdekesek. Hangsúlyoznunk kell, hogy nem magának az előadásnak, a verbális teljesítménynek a színvonala számított, hanem a téma ígéretes volta, vagy – ellenkező esetben – közhelyessége, tudományos szempontból való érdektelensége. Ezt az eljárást lehet persze kritizálni, de amikor a sorozat egyik előző kötete összeállításakor (és éppen e kritika hatására) az összes előadót felkértük, hogy nyújtson be írásos változatot, végül – a sokkal több lektor sokkal több munkájával – ugyanaz a szokásos szűrési arány alakult ki, ráadásul azok a szerzők „estek ki”, akiknek az előadását a jelen lévő oktatók is kevésbé érdekesnek minősítették.

A 10. konferencia 31 előadásából 19-nek a szerzője, illetve szerzői kaptak meghívást a cikkírásra; a kötetben azonban már csak 14 tanulmány szerepel, ez a beadott absztraktokhoz viszonyítva 28%-os elfogadási arány és az előadottakhoz viszonyítva is 45%-os – és nyugodtan mondható szigorú szűrésnek. Igaz, nem mindenkit a lektorok tanácsoltak el: voltak, akik nem vállalták az átírást, vagy nem tudtak volna határidőre elkészülni vele, és ezért mondtak le a megjelenésről.

A lektorálás a „kettős névtelenség” elve szerint zajlott, mint az ma már minden magára adó kiadványban szokásos: sem a lektor nem tudja, kinek a művét olvassa, sem a szerző, hogy kitől kapta a bírálatot. Persze a lektor legkésőbb a megjelenéskor tisztában lesz a szerző személyével, és van olyan lektor is, aki kifejezetten kéri, hogy a szerző tudja meg, ki adta a tanácsokat. Az alapvetően azonban változatlanul betartjuk – kivéve azt a mostani esetet, hogy az utóbbi megjelent néhány LingDok kötet lektorainak alább felsoroljuk a nevét. Ez is nemzetközi szokás: a folyóiratok is néhány évenként rendszeresen „ömlesztve” közlik az elmúlt számok lektorainak a nevét, hogy az olvasók tudják, nem akármilyen színvonalú szakemberek szánták idejüket és tudásuk legjavát arra, hogy mások munkáit jobbá tegyék.

Az előző négy kötetben közreműködő összesen 47 lektor, akik hozzájárultak nevük közléséhez, a következők: Alberti Gábor, Bakró Nagy Marianne, Bárdos Jenő, Bartos Huba, Borbély Anna, Cser András, Csirik János,

Csúcs Sándor, É. Kiss Katalin, Forgács Tamás, Frantz-Szabó Gabriella, Gécseg Zsuzsa, Gyuris Beáta, Haader Lea, Honti László, Juhász Dezső, Kakuk Zsuzsa, Kálmán László, Kara György, Karsai György, Kiefer Ferenc, Knipf Erzsébet, Komlósi László, Komlósy András, Kontra Miklós, Laczkó Tibor, Ladányi Mária, Lipták Anikó, Maleczki Márta, Mayer Gyula, Nádasy Ádám, Németh T. Enikő, Pelyvás Péter, Piñón Christopher, Polgárdi Krisztina, Prószéky Gábor, Sándor Klára, Siptár Péter, Surányi Balázs, Szentgyörgyi Szilárd, Tóth Ildikó, Törkenczy Miklós, Váradi Tamás, Zoltán András, Zólyomi Gábor, Zsigri Gyula, valamint a 2006-ban elhunyt Herman József.

A konferencia- és kiadványsorozatnak az a feltett szándéka, hogy minden hazai doktori iskolából érkezzenek jelentkezők, ezért eddig is és a továbbiakban is ragaszkodunk ahhoz, hogy az előadások és a cikkek magyar nyelven legyenek megtartva, illetve közölve. Tudjuk persze, hogy vannak más nyelvű doktorandusz-konferenciák, hazaiak és nemzetközi egyaránt, és azt is, hogy a nyelvészeti kutatásnak nemzetközi kontextusban kell zajlania, de a mi sorozatunkban a magyar nyelvnek mint közvetítő közegnek a megtartása nem csupán a kölcsönös érthetőséget és a jobb vitalehetőséget szolgálja, hanem azt a még a reformkorban kitűzött célt is, hogy a tudományos ismeretek magyar nyelven is elérhetőek legyenek, hogy tegyünk meg mindent azért, hogy tudományunk szakszókincse magyarul is hozzáférhető legyen.

Végül, de nem utolsósorban, a most már rendszeres kötet szerkesztőnek, a sajtó alá rendezés gondos munkáját is elvégző Sinkovics Balázs kollégámnak tartozom köszönettel.

Szeged, 2008. április

Kenesei István
az SZTE Nyelvtudományi Doktori Iskola
vezetője